

Krämarstan på Myra – under etableringsfasen och några år framåt:

Johan Eriksson Thor (f. 1848-05-12) och hans hustru Maria Nilsson (f. 1852-11-15) från Filipstad - köpte den 10 juni 1901 1/7-del av skogsfastigheten Lilla Högsås i Finnerödja.

Den 17 juni samma år skrev Johans son Johannes och dennes hustru Alma Augusta Emilia Olsson köpekontrakt på de resterande 6/7-delarna. Lagfarter beviljades dem 1902.

Blad 71		Högsås nr 1, 1/7 mant. sk. i Finnerödja socken		Överförd från	
Ordningssiffran eller fastighets- numm. i lagfartens regist.	Hemmental eller annan beteckning i fastighet, hvar lagfart sökt.	Sökandes namn; hans fängeshandling till beskaffenhet och utgiftsdag.	Fängesmans namn; hans lagfarts ordningsnummer i detta upplägg, eller hans Åtkomsthandling till beskaffenhet och utgiftsdag.	Dag, då lagfart blifvit sökt; § i protokollet.	Dag, då lagfart bevil- jats; § i protokollet.
22	Lilla Högsås 1/7 del, af 1/2 bränd 1897 ant.	Emma Tiderman Köpeaffhandling d. 4 oktober 1897	Augusta Gustaf, Augusta och Emma Maria Jönsson	1899 den 7 Maj 103	
23	Köpet af Lilla Högsås 1/7 del, af 1/2 bränd 1897 ant.	Johan Sandgren Köpeaffhandling d. 1 okt. 1900	Emma Tiderman	1901 den 14 jan 167	
24	Köpet af 1/7 del af Lilla Högsås, af 1/2 bränd 1897 ant.	Johan Eriksson Thor och hustru Maria Nilsson Köpeaffhandling d. 10 juni 1901	Emma Tiderman	1901 den 2 Sept. 7	
25	1/7 del af 1/2 del af Lilla Högsås, af 1/2 bränd 1897 ant.	Johan Johansson Thor och hustru Augusta Emilia Olsson Köpekontrakt d. 17 juni 1901	Emma Tiderman	1902 den 1 Sept. 17	1902 den 1 Sept. 17
26	1/7 del af 1/2 del af Lilla Högsås, af 1/2 bränd 1897 ant.	Trans Johansson Thor och hustru Augusta Emilia Olsson Köpekontrakt d. 23 juni 1902	Johan Johansson Thor och Augusta Emilia Olsson	1902 den 1 Sept. 18	
27	1/7 del af 1/2 del af Lilla Högsås, af 1/2 bränd 1897 ant.	Salma Nilsson och h. h. Köpeaffhandling d. 23 april 1903	Johan Johansson Thor och h. h. Augusta Emilia Olsson	1903 den 1 maj 100	

Säljare av Lilla Högsås till Thors var vid båda tillfällena Emma Tiderman.

Hon hade köpt marken den 4 oktober 1897 och fått lagfart den 2 maj 1899.

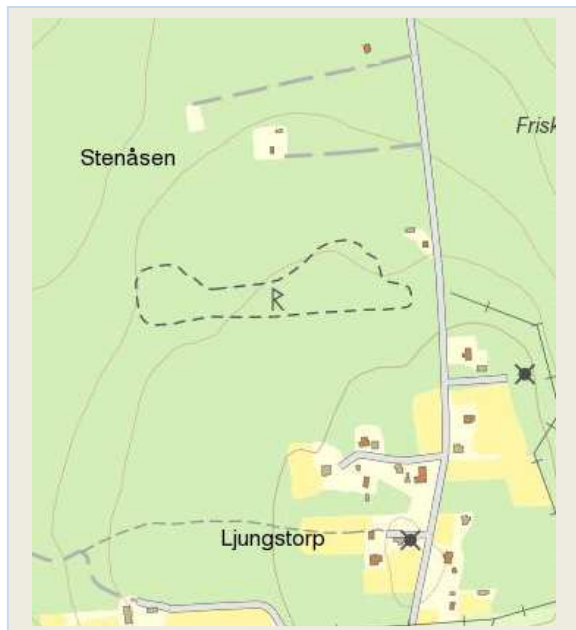
Emma var född i Karlskoga (1864-07-03) och kom via Kristinehamn till Laxå 1891

då hon gifte sig med smeden Carl Johan Ljunggren (f. 1865-05-05).

De var metodister och bodde vid Laxå vallsverk

103	Carl Johan Ljunggren	65 5/5	Wismun	29/11
11	H. Emma Tiderman	64 9/7	Karlshaga	9/1

Johan och Maria Thors barn när husen på Lilla Högsås restes:

Johan Eriksson Thor flyttade till Ljungstorp 1:28 (Storemo) år 1903 och bodde där en tid hos sonen Johannes medan han byggde - men skrev sig på Lilla Högsås redan 1903

Från Ljungstorp flyttade familjen Johan Thor till Södra Stenåsen -1904 och därifrån vidare till Lilla Högsås troligen var huset där klart -1905 Husförhören ger här tecknat skeende

Lilla Högsås bär på kartan här intill run-R - utvisande Lilla Högsås status som lagskyddat kulturminne

Du finner Ljungstorp och Stenåsen omedelbart norr respektive söder därom

...Johannes som var äldst (f. 1878-04-15) och hade 15 april 1903 flyttat från Karlskoga till Ljungstorp (under Barrud) i Finnerödja.

...Frans Valfrid (f. 1880-04-05) flyttade från Karlskoga till Ljungstorp redan 2 månader före storebror Johannes – 3 febr 1903.

...Alexander (f. 1883-12-22) kom till Ljungstorp från Karlskoga 11 maj 1903.

...Nils Fredrik (f.1887-03-28)

...Karl Gustav (f. 1890-02-04) flyttade till Finnerödja 1903.

...Jenny (f.1893-06-30) kom till Finnerödja 1903.

Nils Fredrik var 16 år, Karl Gustav 13 år och Jenny 10 år när de blev Finnerödjabor. De tre som var yngst flyttade med föräldrarna. De äldre bröderna Johannes, Frans Valfrid och Alexander var - vad vi förstår - utflugna och kom själva flyttandes från Karlskoga. Johannes hade sannolikt etablerat eget hushåll vid Ljungstorp, där han kunde ge föräldrar och syskon husrum under den tid byggen pågick på Lilla Högsås.

Johan Thor och sonen Johannes sålde bygplatser:

Samtidigt som pappa Thor köpte 1/7-del av Lilla Högsås så köpte äldste sonen Johannes resterande 6/7-delar. Därefter började far och storebror genom försäljningar dela ut marken på Lilla Högsås till de yngre syskonen och deras respektive. De sålde av små arealer som 1/28-del, 1/56-del ja ända ner till 1/116-del. Dessa delar var räknade på fastighetens totala yta och vi har ringa kunskap om var de enskilda "tomterna" utstakades; de utgjorde nog inget definierat geografiskt område, utan var helt enkelt delar av Lilla Högsås. Lantmäteri förekom inte under Johan Thors tid på Lilla Högsås. Sådan mätning genomfördes 1920 på hela fastigheten och gränsstenar restes.

Pappa Johan Eriksson Thors byggsplats:

Huset, som Johan byggde åt sig själv, känner vi idag till var det restes.

Bortgångne finnerödjabon "Gustav i Rabo" hade pekat ut: "här låg Thors stuga".

Men trots att vi haft Gustavs utpekande i bakhuvudet har vi letat på fel yta ända till den 7 maj 2015. Platsen var överlagrad av aspgrenar och kvistar, vilket får duga som ursäkt.

När väl hyggesrenset var bortskalat låg syllstenarna till husgrundens två bakre hörn blottade. Detta fynd måste ju firas med en info-tavla. När den tavlan spettades fast i backen blev det stopp; huset var nämligen byggt på hälleberget. En stor isslipad yta som idag är belagd med 10-12 cm jord-grus avslöjade sig. När Johan reste sitt hem låg denna slipade håll sannolikt fri och rensopad. Visst är det bra att kunna bygga på fast grund, men det är inte det som blir poängen i vårt resonemang just nu.

Det är nämligen så att flera Resande – faktiskt många – har påpekat, att någonstans i *Krämarstan skall det finnas tecken inhuggna i en berghäll*. De tecknen har vi tidigare sökt efter längs Storgatan, som ju går genom hela Krämarstan, men inte hittat dem. Även stora jordfasta stenar har kontrollerats på fastigheten men inte heller på dem har vi funnit något inhugget.

Här vid kökstrappan till Johans bostad skall det bli intressant att leta.

Skylten står i SÖ hörnet av Johan Eriksson Thors husgrund
Johan hade bra utsikt över Storgatan

9 maj 2015 beskådar 65 personer den återfunna husgrunden

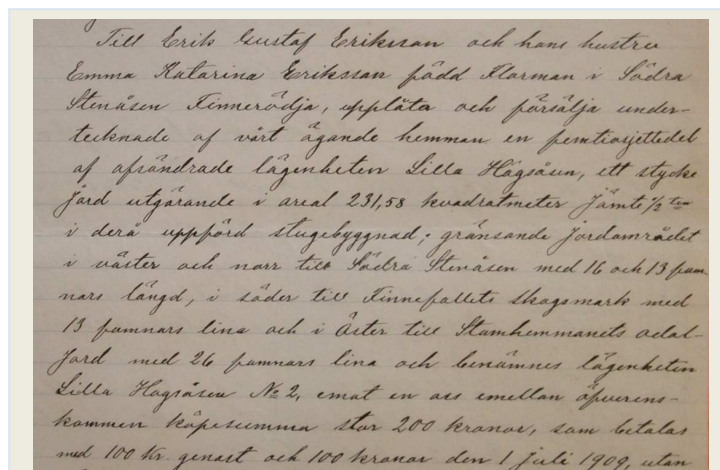
Vem bodde i de olika husen i Krämarstan:

Vi känner ganska väl till de affärer som skedde med jordytor på Lilla Högsås, men att därifrån geografiskt fastställa var dessa ytor var belägna har hittills visat sig vara för oss övermäktig uppgift. Innevånarna i Krämarstan köpte och sålde mellan varandra och Häradsrätten i Hova utfärdade lagfarter med köpebrevet som grund, men inga kartor upprättades. Vi kan approximativt räkna ut arealen på den mark Johan och Johannes primärt köpte. De köpte tillsammans hälften av Lilla Högsås. Hela fastigheten L:a Högsås var på ca 73000 m² och Thors skall då ha köpt 36500 m². Det är 3,65 hektar eller runt 7,5 tunnland.

Ett köp gav ledtrådar:

Gustav Eriksson och Emma Flodman köpte 231,28 m² i Lilla Högsås år 1909. I köpebrevet var måtten på tomten angivna i famnar och ger oss avstånden från byggnaden till fastighetens gräns i de fyra väderstrecken. Uppgifterna bedömer vi passa in på den mark i Lilla Högsås som är belägen längst i väster. Gustav Eriksson och Emma Flodman flyttade från Finnerödja 1917 - till Widsjötorp i Nysunds socken. Karin Gustavsson var dotter till Gustav Eriksson och dog 1927 - bara 31 år gammal.

Karin efterlämnade 7 barn och var måhända den sista som bodde i Krämarstan på Myra.

Är detta grunden till huset som Gustav Eriksson köpte
och där hans dotter Karin bodde?

Här några exempel på tomtaffärer i Krämarstan på Myra:

Utdrag af lastbrevs-
boken för året 1907.
afskrift af den första
allmänna sammankomsten af
lastbrevs värderna med till-
räckande af beaktande
på de förslagen som i följande
del i Högåsen den 14/11 janu-
ari 1907.

§ 82 Med besvär om lastbrev intämnade
Pär Fridlund i Högåsen.
Käparaffhandling
Undertecknade ålaga makar Johan Eriksson
Thors och Maria Thorsdotter egen af 1/2 del af
den från 1/2 del mätal Högåsen kronokatte-
te nr 1 i Finnevidja socken, La Högåsen
kallad, försälja härmed af denna två an-
del hälften eller 1/4 del af hela lägenhe-
ten Lilla Högåsen till vår son Alexander
Johansson och hans hustru Emma Lovisa He-
denberg för en öfverenskommen och redan
betald köpesumma på femtio (50) kro-
nor som härmed givits ut i värdet.
Affhandlande vi oss och våra rättssame-
hvarare öfverenskommitte lägenhets andelen och
dessa ännu samma köpare Alexander Jo-
hansson och hans hustru Emma Lovisa He-
denberg att en gemensamt tillträdde och

den 1/1 -
Bets 0.50
Bets 0.50

Organisten Pär Fridlund i Högåsen

reda socken som de enligt köpeaffhand-
ling den 31 december 1906 för femtio kro-
nor köpt af den förnämnda föräldern
Johan Eriksson Thors och hans hustru
Maria Thorsdotter.
På Högåsen vägnar:
W. Högåsen

esa samma för sig och sina arvingar till
en evig bestånd och med sig i
många åren, om de till ifrågakommande nu
för försäljda lägenhets del.
Härmed förklarar vi oss i båda rikt-
ningar, försäljas af Lilla Högåsen och som
skedd i Högåsen den 31 december 1906.
Alexander Johansson
Johan Eriksson Emma Lovisa Hedenberg
Maria Thorsdotter köpare
båda m. h. a. p.
Köpare
Undertecknades bevisas af:
Pär Fridlund Organisten
Därmed förklarades Högåsen den 2 september 1901, som 24 för
Johan Eriksson Thors och hans hustru Ma-
ria Thorsdotter i en fjortonde del af lägenheten
Lilla Högåsen afskedd från ett halft de-
lens mätal kronokatte Högåsen nr 1
i Finnevidja socken.
Det antogs att en fjortonde del af i-
frågakommande lägenhet förut följande föräld.
Lastbrev meddelades för Alexander Jo-
hansson och hans hustru Emma Lovisa He-
denberg i en fjortonde del af lägenheten Lilla
Högåsen afskedd från ett halft de-
lens mätal kronokatte Högåsen nr 1 i Finne-
vidja socken.

Johan och Maria Thors försäljning
av halva sitt markinnehav
på Lilla Högåsen
till
sonen Alexander och dennes hustru Lovisa

Köpebref.

Undertecknade äkta makar Frans
 Matfrid Johansson och Augustas Högabäck,
 egare af $\frac{1}{14}$ del af den från $\frac{1}{12}$ del af kron-
 skatte Högabäck N:1 i Tinnerödja socken
 för alltid afsondrade lägenheten Lilla
 Högabäck, försälfva genom detta köpebref
 till Gustaf Eriksson och hans hustru Emma
 Katarina Störmann i Lilla Högabäck, vår
 ofrån omnämnda lägenhetsandel $\frac{1}{14}$ del af
 lägenheten Lilla Högabäck i Tinnerödja
 socken, för en öfverenskommen och bestämt
 betald köpesumma af Ett hundra fjettifem
 175 krona som härmed gäntas.

Afhärande vi oss och våra arfvin-
 gar ofrån nu försälda lägenhetsandel,
 och tillägga köparen densamma, med
 allt hvad därtill hör, nu och framdeles
 tillvinnas han, utan något undantag,
 samt äfven med detta köp lagfara såsom
 till värfångna egendomar.

Lilla Högabäck den 11 Augusti 1910
 Frans Matfrid Johansson
 Augustas Högabäck
 Lada m. h. o. f.

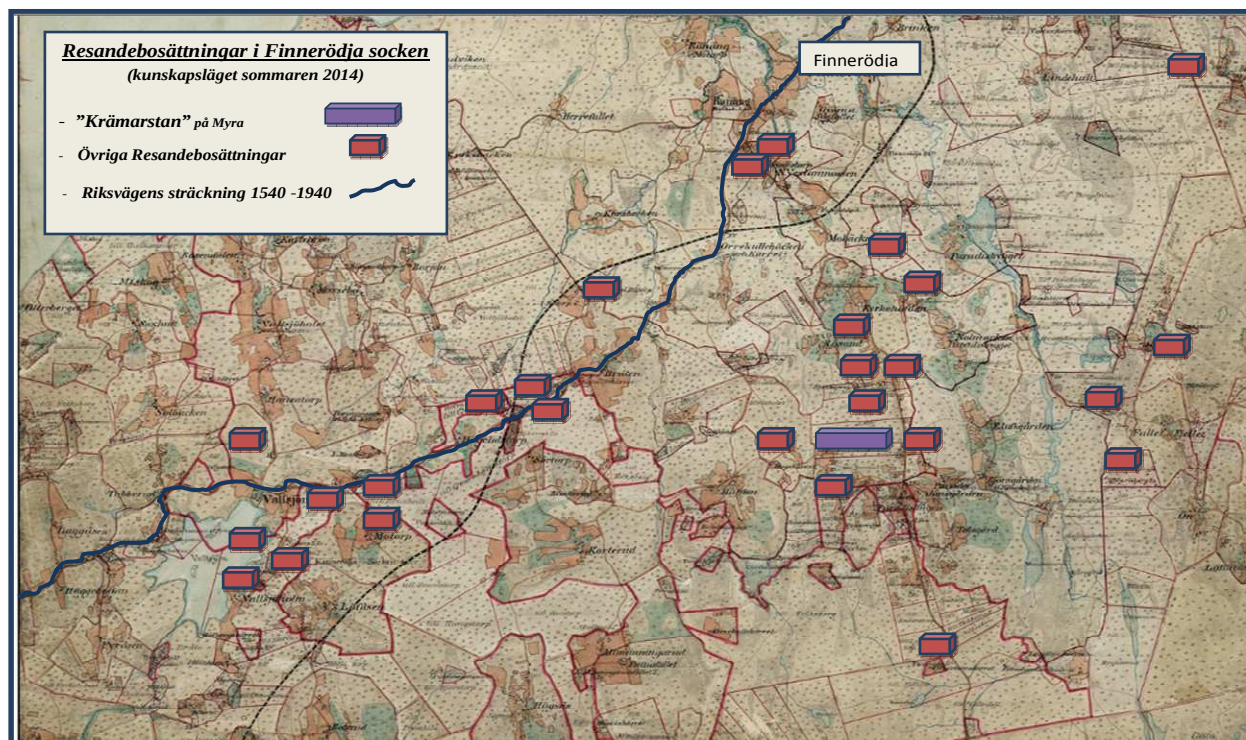
Säljarnes egenhändiga munnunderledd-
 ning Kristina
 A. A. Palm. H. Palm.

Kopior
 på
 köpehandlingar och lagfarter
 tillgängliga i
 Laxå kommunarkiv

Lagfartsbevis.

Hofva tingslags Lärare

för vederhäft. att lagfart denna dag, medes # 58 i
 protokollet, meddelat för Gustaf Eriksson och hans
 hustru Emma Katarina Störmann i en fjortedel
 af lägenheten Lilla Högabäck, afsondrad från $\frac{1}{12}$
 annatal kronoskatte Högabäck N:1 i Tinneröd-
 ja socken, som de, enligt köpebref den 17 Septem-
 ber 1907, för sekundra kronor köpt af Otto Eriks-
 son Månd och hans hustru Hildegard Johanson
 Tingsstämmet i Hofva, den 28 Oktober 1907.
 På Lärarens vägnar:
 Oskar Jönsson

Några frågor som tränger sig på när man betraktar kartan ovan:

- * vad skiljde Krämarstan från andra resandebosättningar i Finnerödja?
- * varför har bosättningen Krämarstan fått så mycken uppmärksamhet?
- * varför har ingen intresserat sig för alla de andra platserna i Finnerödja som varit och är Resandes hem?
- * varför bodde de flesta Resande utmed stora vägen Stockholm - Göteborg?
- * varför bosatte sig Resande över huvud taget i Finnerödja?